

AB - Rusya güç savaşları ve Doğu Ukrayna

OD

HOME | EDITORIAL & OP-ED | BANGLADESH | INTERNATIONAL | RELIGION & SCIENCE | HEALTH | P
ENTERTAINMENT | বাংলা | हिंदी | ABOUT US

EU-Russian power struggles and Eastern Ukraine

Adnan Oktar (a.k.a. Harun Yahya)

When we look at the history of Ukraine we see that the recent tensions in the country are nothing new, but have been ongoing since the declaration of independence in 1990. The fact that 18 governments have been installed in this 23-year period is the greatest indication of this.

Ukraine is a country with interesting dynamics along with its social structure, geopolitical status, and oligarchs. Its role as a hub transporting Russian energy resources to Europe makes it all the more important.

Ukraine's population and culture divide it into two: There is a pro-EU community in the west of the country, a fact reflected even in the architecture of the towns there. In the same way, the east of the country is pro-Russian, with communist Russian architecture dominating towns such as Kharkov and Donetsk. The western part of Ukraine has lived in fear of communist Russia for years, while the greatest fear in the east of the country is fascist Ukrainians. The policies of both communities are built on defending and protecting their own rights.

Ukrayna tarihine baktığımızda bu ülkede olayların yeni değil, 1990 yılında bağımsızlığın ilanından bu yana devam ettiğini görürüz. 23 yıllık süreçte 18 hükümetin kurulmuş olması bunun en büyük göstergesidir.

Ukrayna toplumsal yapısı, jeopolitik durumu ve de oligarkları ile çok ilginç dinamiklere sahip bir ülke. Rus enerji kaynaklarını Avrupa'ya ulaştıran köprü görevi ise ülkeye ayrı bir önem kazandırıyor.

Ukrayna'nın nüfus ve kültür yapısı ikiye ayrılıyor. Batı Ukrayna'da AB yanlısı toplum yer alırken, bu AB yanlılığı şehirlerin mimarisine kadar yansıyor. Aynı şekilde ülkenin Doğusu ise Rusya yanlısı; Harkov, Donetsk gibi şehirlerde komünist Rusya mimarisi hâkim. Ülkenin batısı yıllardır Komünist Rusya tehdidiyle yaşarken Doğusunda ise en büyük korku faşist Ukraynalılar. Her iki topluluğun politikaları da kendi haklarını savunma ve koruma üzerine kurulu.

Ukrayna'da son olaylar AB ve Rusya'nın ekonomik ve siyasi etki alanlarını genişletme mücadelesinin şiddetlenmesi ile başladı. Rusya yanlısı Devlet Başkanı Yanukoviç'in istifa edip Rusya'ya sığınması ve AB yanlısı muhaliflerin iktidara gelmesi ilk başta AB için bir başarı gibi algılandı. Ancak yıllardır Ukrayna konusunda tedirgin olan Putin'in karşı hamlesi durumu tersine çevirdi.

Ukrayna'da halkının büyük bir kısmı Rus olan Kırım Özerk Cumhuriyeti önce tam bağımsızlık için referandum kararı aldı. Referandum sonucu bağımsızlığını ilan etti ve sonrasında Kırım Meclisi'nin aldığı kararlar Rusya'ya bağlandı.

Kırım'ın bağımsızlık ilanı ve sonrasında Rusya ile birleşmesi üzerine Ukrayna'nın doğusundaki Rusya yanlısı diğer kentlerde de hareketlenmeler başladı. Donetsk, Harkov ve Luhansk'ta yıllardır Kiev yönetimlerinden memnun olmayan, huzursuz Ruslar ayaklandı hükümet binalarını ele geçirdiler. Özellikle Donetsk'de göstericiler bağımsızlık için referandum yapılmasını yüksek sesle talep etmeye başladılar.

Doğu ve Batı olarak değerlendirilen Ukrayna'nın batısının en büyük gelir kaynağı çok büyük topraklara yayılmış olan tarım. Doğusu ise batıya göre oldukça gelişmiş bir sanayi bölgesi ve ülkenin asıl lokomotif gelir kaynaklarına sahip; maden, sanayi ve ağır sanayi. Kiev dışında ülkenin en kalabalık diğer 4 şehri Doğu'da.

Doğu Ukrayna'da Harkov tam bir sanayi üssü ve ülkenin en büyük ikinci şehri. Donetsk ve Luhansk Ukrayna'nın metalürji ve madencilik merkezi. Bu iki şehirde nüfusun %40'ı Rus ve bu şehirlerde Rusça konuşuluyor. Ülkenin siyasete yön veren en zengin işadamları, yani oligarklar Donetsk'te yaşıyor.

Doğu'da yaşayanlar Yanukoviç sonrası iktidara gelen Avrupa yanlısı, milliyetçi Ukraynalılardan çok tedirgin. Yeni hükümetin göreve gelir gelmez Rusça'ya verilmiş ayrıcalıklı statüyü kaldırması bunun başlıca sebebi. Bölge halkı yüzyıllar boyunca Rusya'dan göç etmiş bir topluluk, kendini Rus olarak görüyor ve Ukraynaca konuşmak istemiyor. Doğu Ukrayna vatandaşları Yanukoviç sonrası kurulan geçici hükümetin kendi haklarını parlamentoda savunmayacağından emin. Parlamentoda temsil edilmek ve seslerini duyurarak haklarının korunmasını istiyorlar. Ülkenin sanayi ve maden zengini olan Doğusu, Ukrayna bütçesi gelir kaynaklarının büyük kısmını oluşturuyor. Bu gelirin Batı Ukrayna içinde harcanması Doğuluları rahatsız ediyor.

Rusya SSCB sonrası dağılan Rus halkının hamisi. Rusya; Ukrayna, Kırım, Gürcistan, Belarus ve Moldova'yı arka bahçesi olarak kabul ediyor ve batılı ülkelerin demokrasi, serbest ticaret, insan hakları vb. konuları öne sürerek buralarda etkinlik kurmaya çalışmasından huzursuz. Özellikle 2003 Gürcistan Gül Devrimi ve 2004 Ukrayna Turuncu Devrimi'ni batının bu politikalarının sonucu olarak görüyor. Rusya'yı tedirgin eden bir diğer neden ise Gürcistan ve Ukrayna'nın 2008 yılında gündeme gelen NATO üyeliği.

Rusya ve Batılı Ülkeler Ukrayna üzerinde güç savaşları yapsalar da karşılıklı ekonomik ilişkileri göze alındığında sıcak savaş ihtimali pek gözüküyor. Bu nedenle özellikle Almanya ve İngiltere çözüm için diplomasiye ağırlık veriyor, ekonomik yaptırımlarda acele etmiyor. Herhangi bir ekonomik yaptırımda kendi ekonomilerinin de etkileneceğinin farkındalar. Almanya örneğini ele alırsak; Almanya ile Rusya arasında ticaret hacmi 77 milyar dolar. 2013 yılında Almanya'nın Rusya'ya ihracatı 36 milyar iken bu Almanya'da 300.000 kişilik istihdam demek, ithalatı ise 41 milyar. Rusya'da 6000 civarında Alman firmasının yatırımı bulunuyor. Almanya enerjisinin %50'ye yakın kısmını Rusya'dan sağlıyor.

Almanya gibi Avrupa ülkelerinin büyük çoğunluğu enerji konusunda Rusya'ya bağımlı ve Rusya bu silahı çok iyi kullanıyor. Rusya, enerji fiyatlarını belirlerken, Avrupa ülkeleri bir araya gelip pazarlık yapamadığı için her ülkeye ayrı bir sözleşme ve fiyat ile satıyor. Putin Avrupa ülkelerinin kendi aralarındaki bu bölünmüşlüklerinin farkında. Ayrıca Rus Oligarkların birikimlerinin birçok Avrupa ülkesinde duruyor olması ve bu ülkelerdeki yatırımları da Avrupa'nın Rusya'ya yaptırım kararı almasının önünde önemli bir engel.

Tüm bunlara rağmen Rusya için en büyük risk AB, NATO ve diğer dünya ülkelerinin ortak uygulayacağı yaptırımlar. Son Ukrayna krizinde Rus borsasının kaybı 58 milyar dolar.

Şüphesiz hepimiz için en önemli unsur Ukrayna'nın toprak bütünlüğünün korunması. Bölgede huzur ve güvenliğin tekrar tesis edilebilmesindeyse Rusya anahtar konumunda. Putin'in birinci önceliği Rusya'nın toprak bütünlüğü ile geniş bir coğrafyaya yayılmış Rus halklarının can ve mal güvenliği.

Rusya'nın batıya doğru ilerlemesi Doğu Avrupa ülkeleri içinde tehlike sinyallerinin çalmasına neden olacaktır. AB, hem kendi ekonomik çıkarları hem de Rusya'nın kendisine daha fazla yaklaşmasını engellemek için Putin ile anlaşmak zorunda.

Ukrayna'daki Rusların, korku ve çekincelerini gidererek haklarını geliştiren ve Rusya'nın bölgedeki konumu açısından duyduğu rahatsızlıkları giderecek bir anlaşma ile barış sağlanabilir. Bu anlaşmanın içinde Ukrayna, AB ile ortaklık ve serbest ticaret anlaşmasını imzalarken Rusya ile olan ilişki ve anlaşmalarını bozmayacağını Rusya'ya garanti edebilir. Putin'in kaygılarını giderebilir. Uzlaşıyla, konuşarak, karşı tarafın da çıkarlarını koruyacak yöntemler deneyerek, karşılıklı fedakarlıklarda bulunarak bu çatışmanın önünü kesmek mümkün. Yeter ki herkes rekabet ruhunu kapıda bırakarak iyi niyetle masaya otursun.

Adnan Oktar'ın Weekly Blitz'de yayınlanan yazısı:

<http://www.weeklyblitz.net/2014/05/eu-russian-power-struggles-eastern-ukraine/>

<https://www.harunyahya.info/makaleler/ab-rusya-guc-savaslari-ve-dogu-ukrayna>